

Abstrakt

Po té, co byla CDU přinucena po volbách do Spolkového sněmu v roce 1969 odejít do opozice, vytvořila programovou komisi, která měla doplnit Berlínský program strany přijatý o rok dříve. Tato komise překvapivě vypracovala zcela nový programový text, který se rozcházel s některými dosavadními dogmaty politiky CDU, což vyvolalo bouřlivé diskuse. V předkládané práci je tento vývoj popisován jako projev generační výměny ve straně, která byla urychlena odchodem z vlády. Klíčová role je připisována předsedovi programové komise Helmutu Kohlovi, který byl přední osobností nastupující mladé generace a dlouhodobým hlasitým propagátorem reformy strany. Ten vytvořil v komisi podmínky pro vznik progresivního textu tím, že dal hodně prostoru řadě mladých talentovaných reformních politiků. Konzervativní proud v CDU byl však stále dost silný na to, aby mohl reformní vyznění návrhu oslabit. Ústřední výbor strany text výrazně přepracoval a zmírnil některé klíčové pasáže. Až jednoznačná prohra CDU ve volbách v roce 1972 a následná volba Kohla předsedou otevřela cestu k provedení důsledné reformy strany. Řada z mladých Kohlových spolupracovníků z doby programové diskuse na počátku 70. let se stala klíčovými osobnostmi CDU. Některá z témat, která se v návrhu Kohlovy komise objevila, byla v 70. letech v programatice strany dále rozvinuta. Z tohoto důvodu označuje tato práce diskusi o Druhé verzi Berlínského programu za předehru k CDU 70. let.